

Številka: 00104-447/2019/5

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje Janija Ivanuše v zvezi z delom upokoјencev

Vlada Republike Slovenije je prejela pisno poslansko vprašanje Janija Ivanuše v zvezi z delom upokoјencev in podaja naslednji odgovor:

Koliko upokoјencev opravlja začasno in občasno delo upokoјencev in kolikšen je njihov delež glede na vse upokoјencev?

Iz obračunov davčnih odtegljajev (REK-2 obrazcev), ki so jih izplačevalci dohodkov predložili Finančni upravi Republike Slovenije, je razvidno, da je dohodke iz naslova začasnega ali občasnega dela upokoјencev v letu 2018 prejelo 9.408 davčnih zavezancev. Glede na število uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja (po podatkih ZPIZ) to predstavlja 1,52 % upokoјencev.

Ali obstaja analitika, koliko zaslužijo upokoјenci, npr. po dohodkovnih razredih med 300 in 400 evri X upokoјencev, med 500 in 600 evri Y upokoјencev?

Spodnja tabela je pripravljena na podlagi podatkov o dohodkih iz naslova občasnega in začasnega dela upokoјencev iz predloženih obračunov davčnega odtegljaja za izplačila v letu 2018.

Tabela 1: Porazdelitev števila upokoјencev glede na prejeti dohodek iz naslova začasnega ali občasnega dela v letu 2018

Znesek dohodka (v €)	Število prejemnikov
do 200	1.290
200 - 400	950
400 - 600	756
600 - 800	632
800 – 1.000	558
1.000 – 1.500	976
1.500 – 2.000	789
2.000 – 2.500	580
2.500 – 3.000	441
3.000 – 4.000	809
4.000 – 5.000	549
5.000 – 6.000	385
6.000 – 7.000	490
nad 7.000	203

Vir: Obračuni davčnih odtegljajev, 2018, FURS

Zanima me seznam 10 upokoјencev, ki so v letu 2018 zaslu֓ili največ po znesku dohodka iz naslova začasnega in občasnega dela upokoјencev?

Davčni organ mora kot zaupne varovati podatke, ki jih zavezanec za davek v davčnem postopku posreduje davčnemu organu ter druge podatke v zvezi z davčno obveznostjo zavezancev za davek, s katerimi razpolaga davčni organ. Podatki zavezancev za davek se obravnavajo kot davčna tajnost v skladu z Zakonom o davčnem postopku, zato zahtevanega seznama ni mogoče pripraviti in posredovati.

Zanima me seznam 10 upokoјencev, ki so v letu 2018 opravili največ ur po številu ur iz naslova začasnega in občasnega dela upokoјencev?

Davčni organ s temi podatki ne razpolaga.

Koliko kršitev pri začasnem in občasnem delu upokoјencev je zaznal IRSD v zadnjih petih letih? Na kaj so se nanašale kršitve?

2019 (začasni podatki na dan 19. 12. 2019)

V letošnjem letu so inšpektorji Inšpektorata Republike Slovenije za delo ugotovili skupno 22 kršitev določb Zakona o urejanju trga dela (v nadaljnjem besedilu: ZUTD), ki urejajo začasno in občasno delo upokoјencev, od tega:

- **8 kršitev** v zvezi s 27.a členom ZUTD (sklenitev pogodbe o opravljanju začasnega in občasnega dela med delodajalcem in upravičencem, uporaba določb Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) in predpisov o varnosti in zdravju pri delu),
- **6 kršitev** 27.c člena (omejitve začasnega in občasnega dela),
- **4 kršitve** 27.b člena (upravičenec do začasnega ali občasnega opravljanja dela),
- **4 kršitve** 27.č člena (vodenje evidence o opravljenih urah začasnega ali občasnega dela).

2018

33 kršitev, od tega:

- **25 kršitev** v zvezi z omejitvami začasnega in občasnega dela ter vodenjem evidence o opravljenih urah tovrstnega dela. Inšpektorji ugotavljajo, da je tudi v primeru dela upokoјencev težava v beleženju delovnega časa ter spoštovanju 60-urne mesečne omejitve dela,
- **6 kršitev** v zvezi s sklenitvijo pogodbe o opravljanju začasnega in občasnega dela in v zvezi z upravičencem do opravljanja začasnega ali občasnega dela.

2017

18 kršitev, od tega:

- **14 kršitev** v zvezi z omejitvami ter vodenjem evidence o opravljenih urah dela,
- **4 kršitve** v zvezi s sklenitvijo pogodbe o opravljanju začasnega in občasnega dela.

2016

40 kršitev, od tega:

- **6 kršitev** v zvezi z omejitvami,
- **13 kršitev** v zvezi z vodenjem evidence o opravljenih urah dela,
- **18 kršitev** v zvezi s sklenitvijo pogodbe o opravljanju začasnega in občasnega dela,
- **3 kršitve** v zvezi z zagotavljanjem dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo.

2015

45 kršitev, od tega:

- **25 kršitev** v zvezi s sklenitvijo pogodbe o opravljanju začasnega in občasnega dela in v zvezi z upravičencem do opravljanja začasnega ali občasnega dela,
- **11 kršitev** v zvezi z omejitvami,
- **8 kršitev** v zvezi z vodenjem evidence o opravljenih urah dela,
- **1 kršitev** v zvezi z zagotavljanjem dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo.

**Koliko prijav kršitve delovne zakonodaje zaradi odvisnega razmerja (da bi morala biti sklenjena pogodba o zaposlitvi) je bilo podanih v zadnjih petih letih?
V kolikor primerih je IRSD ugotovil, da so izpolnjeni pogoji za delovno razmerje?**

IRSD kršitev po posameznih oblikah pogodb civilnega prava (podjemna pogodba, avtorska pogodba, pogodba o začasnem ali občasnem delu...) ne spremlja ločeno.

V skladu s 13. členom ZDR-1 se v primeru obstoja elementov delovnega razmerja delo ne sme opravljati na podlagi pogodb civilnega prava, razen v primerih, ki jih določa zakon.

Skupaj ugotovljene kršitve 13. člena ZDR-1 po posameznih letih:

Leto	Število kršitev
2015	163
2016	160
2017	176
2018	109
2019 začasni podatek	96

Zakaj se začasno in občasno delo upokojujencev omejuje, tako s številom opravljenih ur kot z višino dohodka? Pri študentskem delu teh omejitev ni. Takšne omejitve so popolnoma destimulativne. Kdor želi, naj dela. Kdor dela, je zdrav. Delo krepi. Zakaj se v Sloveniji delo omejuje?

ZUTD v členih od 27.a do 27.g določa pravila v zvezi z opravljanem začasnega in občasnega dela upokojujencev in omejitve pri opravljanju te vrste dela (minimalna urna postavka, omejitev mesečnega obsega dela upokojujencev, omejitev najvišjega dovoljenega zaslужka v koledarskem letu) iz razloga, ker lahko začasno ali občasno delo upokojujencev, čeprav ne predstavlja zaposlitve, vsebuje tudi nekatere elemente delovnega razmerja, kot so določeni z ZDR-1. Začasno in občasno delo upokojujencev se opravlja v obliki civilno pravnega pogodbenega razmerja, sklenjenega med upokojujencem in delodajalcem, upokojujenec pa pri tem obdrži status upokojujencev in v celoti tudi pridobljene pravice iz tega naslova (pokojujnina). Glede na navedeno bi lahko odprava obstoječih zakonskih omejitev, ob upoštevanju dejstva, da lahko upokojujenci delo v tej obliki opravljajo praktično v vseh gospodarskih dejavnostih, prispevala k nastanku nelojalne konkurence, ki bi jo iskalcem zaposlitve na trgu dela predstavljali upokojujenci. Iz tega razloga so omejitve pri opravljanju začasnega in občasnega dela upokojujencev v zakon tudi vključene in vsekakor nujno potrebne.